

Användande av gatumark i Stockholm City

RIKTLINJER FÖR BUTIKER, CAFÉER OCH RESTAURANGER
VAD GÄLLER UPPLÅTELSE I STOCKHOLMS GATUMILJÖ

City i Samverkan

Polisen

Inledning

I din hand har du fått en broschyr som ger dig råd, tips och hjälp utifrån riktlinjerna för upplåtelse i Stockholms gatumiljö.

Broschyren är tänkt som ett hjälpmedel för dig som butiks-, café- eller restaurangägare och ska underlätta för dig när du söker polistillstånd för varuskyltning, uteserveringar och reklamskyltar. Med rätt utformning på det som upptar gatumark kan du som aktör hjälpa till med att göra Stockholm tillgängligt för alla.

Vi delar alla på stadsmiljön. Besökaren, turisten, den boende och de som arbetar i city, har alla glädje av en attraktiv stadsmiljö. Du som aktör kan bidra till att Stockholms citys stadsmiljö blir en attraktion i världsklass.

Innehåll

Inledning	2
Begagnande av offentlig plats	4
Varuskyltning	4
Utformning	5
Placering	6
Överdagenskylt alternativet till reklamskyltar	8
Placering	9
Tid	9
Handikappanpassning	9
Utformning	9
Uteserveringar	10
Utformning	11
Inhägnad	11
Placering	12
Tid	12
Dekal för uteservering	12
Handikappanpassning	12
Markiser	14
Placering	14
Utformning	14
Fasadskyltning	14
Högtalare, marschaller och mattor	15
Burvagnar, lastpallar, sopsäckar eller tomemballage	15
Byggsäckar	15
Ansökan och kostnader	16
Det finns fyra sätt att lämna in ansökan: via Fax, brev, mail eller vid personligt besök:	17
Länkar	18

Begagnande av offentlig plats

Nästan alla platser utomhus i Stockholms innerstad där allmänheten kan röra sig är offentlig plats; trottoaren, gatan, torget och parken. Alltså även platsen direkt utanför en butik eller ett bostadshus. Vad som menas med offentlig plats definieras i ordningslagen, 1 kap 2§.

Ansökan om polistillstånd måste alltid göras om offentlig plats ska nyttjas. Om du utan tillstånd använder dig av allmän plats rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap. Om du har ett tillstånd men inte följer det som står i ditt tillstånd rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap av polisen. Tillståndet kan även återkallas. Bryter du mot ordningslagen kan du få betala böter.

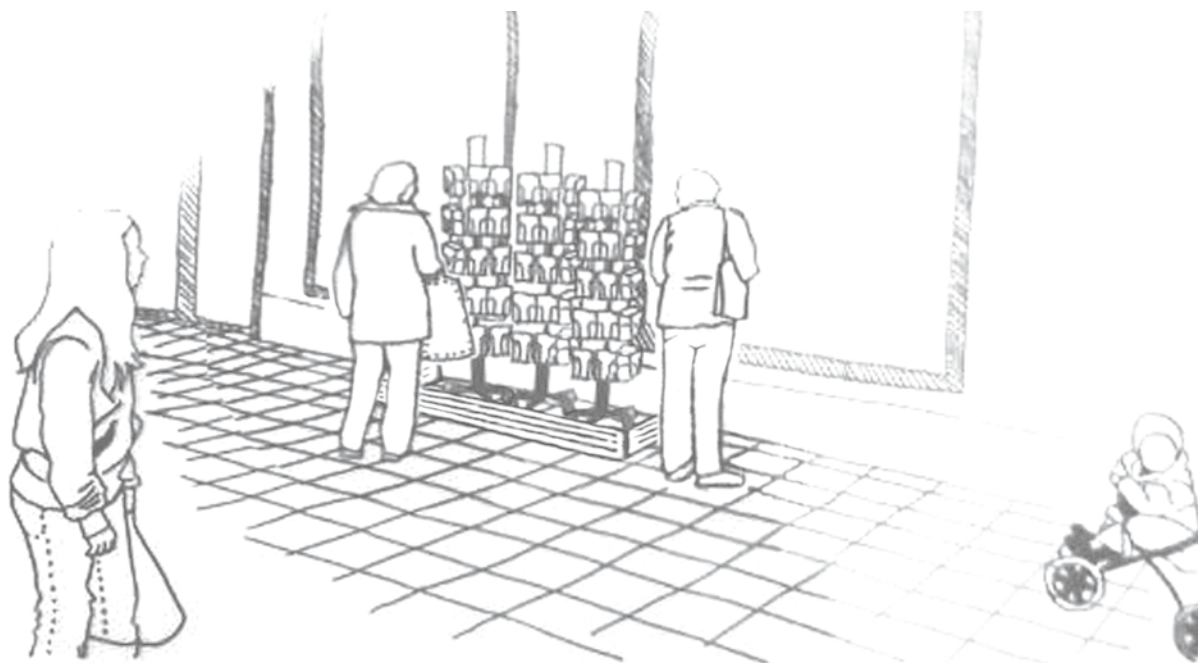
Varuskyltning

Om du vill använda platsen utanför din butik för att exponera dina varor måste du alltså ha polistillstånd. Utan tillstånd får ingen uppställning av något slag ske utanför lokalens fasad. Om skyltning av varor sker utan tillstånd utanför butiken/lokalen rapporteras du enligt ordningslagen 3 kap och varorna kan komma att förverkas.

Utformning

Med varuskyltning menas exponering av de varor som du säljer i din butik. När du planerar utformningen tänk på att en väl genomförd varuskyltning kan höja intrycket av butiken. Ett tips är därför att varuskyltningen bör vara sparsam och attraktiv.

Ytan för varuskyltningen får vara max 0,5 m bred och 80 % av butikens fasadlängd. Fri yta ska lämnas mot angränsande butikslokal. Ingrepp i marken eller fastsättning med skruv i gångbaneplasser får inte göras utan särskilt skriftligt tillstånd från staden.

Placering

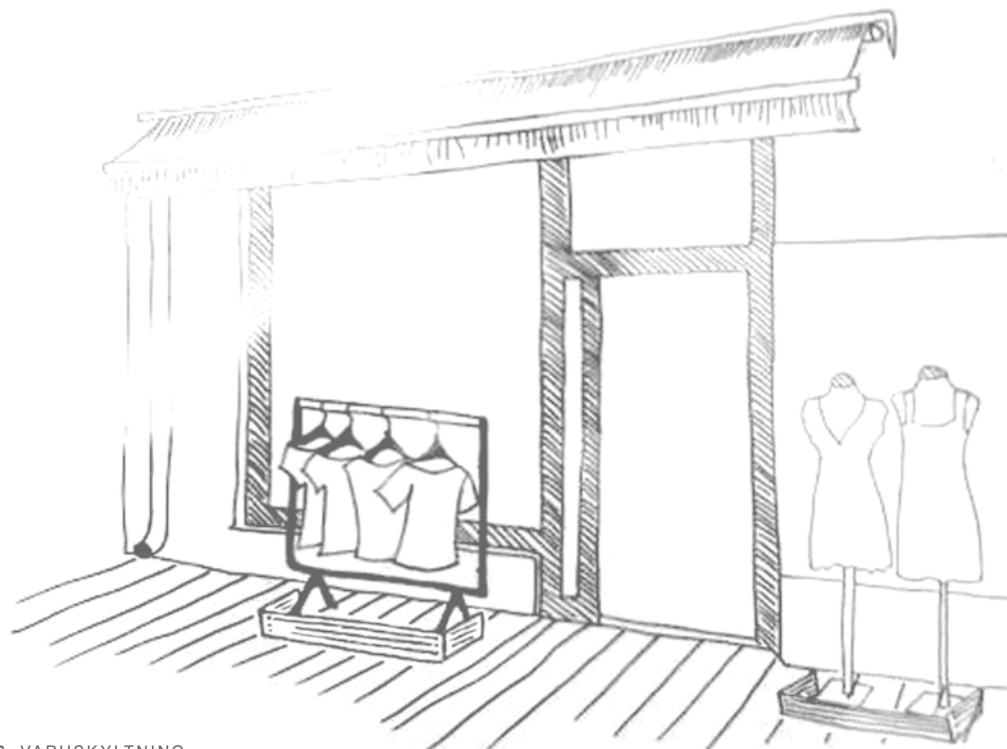
Varuskyltningen ska placeras direkt mot lokalens fasad. Ytan du får använda står angiven i ditt tillstånd.

Tid

Varuskyltningen ska tas in nattetid och då vinterväglag råder. Varuskyltningen får sättas upp under verksamhetens öppettider, längst mellan klockan 8 och 18.

Dekal för varuskyltning

Dekal för varuskyltning utfärdad av staden skall fästas väl synlig i butikens fönster.

Överdagenskylt alternativet till reklamskyltar

Överdagenskylten ersätter olagliga vippskyltar, trottoarpratare och sandwichskyltar som du aldrig kan få tillstånd för att ställa ut på trottoaren. Överdagenskylten är en vikbar skylt som du kan få tillstånd till att ställa upp. Du måste även ha fastighetsägarens skriftliga medgivande, eftersom den ska fästas i fasaden.

Placering

Överdagenskylten placeras vid fasaden direkt bredvid din lokal. Du får inte ställa ut skylten innan du fått polistillståndet i handen.

Tid

Överdagenskylten får sättas upp under verksamhetens öppettider, längst mellan klockan 8 och 18.

Handikappanpassning

Med hänsyn till de synskadade ska skylten i princip gå ända ner till trottoaren, så att den lätt kan kännas av med en petkäpp. I ögonhöjd ska finnas en gul kontrastrand, så att den lättare upptäcks av synsvaga.

Utformning

Skylten ska tillverkas i en stabil vikbar metallkonstruktion i rör. Skylten får vara max 2 meter hög och skjuta ut max 40 centimeter från fasadlivet. På båda sidor finns en reklamyta, 35 centimeter bred. Den får inte utformas med avsikten att fästa varor eller dylikt, däremot kan den förses med en skräpbehållare. Se konstruktionsskiss: www.stockholm.se/upplatelser

Uteserveringar

Om du vill sätta ut bord och stolar utanför din restaurang/café krävs polistillstånd. Innan du lämnar in ansökan tänk på att serveringen ska passa in i stadsmiljön. Anpassa utseendet på möbler, staket/blomlådor, menyer osv till husets karaktär och färger. Uteserveringar ska vara en del i gatulivet, och inte i första hand en del av caféet eller restaurangen innanför. Sträva därför efter genomsiktlighet och en öppen karaktär på uteservering och inhägnad.

Utformning

- Ytan du får använda står angiven i ditt tillstånd. Allt ska rymmas inom uteserveringsytan: blomlådor, parasoller, markiser, menyer eller dylikt.
- Fällbara markiser ska placeras minst 3 m över uteserveringen och får ej fällas ut utanför inhägnaden.
- 2 meter ska lämnas fritt på gångbanor med normal mängd fotgängare.
- 3-4 meter lämnas fritt på gångbanor med många fotgängare
- Uppbyggnader accepteras i regel inte.
- För ingrepp i marken eller gatubeläggningen krävs det en skriftlig tillåtelse från Trafikkontorets upplåtelseenhet.
- Öppningar i avgränsningen skall placeras längs med gångbanan och vara minst 90 cm bred.

Som regel beviljas inte uteserveringar när den:

- Ligger på närmare avstånd än 20 meter till busshållplatser eller T-banenedgång.
- Ligger på trafikerad gata närmare än 5 meter från övergångställe.
- Inte ligger direkt intill huset.

Inhägnad

Uteserveringen ska vara tydligt inhägnad runt hela uteserveringsytan, alltså tillståndsytan med staket, blomsterlådor eller liknande om inget annat framgår av polisens tillståndsbevis. Inhägnaden ska vara stabil och öppningar placeras längs med gångbanan. Reparordning som markerar uteserveringen eller tillståndsytan är inte stabila.

Placering

Huvudregeln är att uteserveringen ska vara placerad direkt intill huset och stå direkt på marken. Allmänna platser, så kallad offentlig plats, ska kunna användas av personer med nedsatt rörelse- och/eller orienteringsförmåga. Lägg därför inte ut trägolv, trätrallar, uppbyggda podier eller plast mattor. Acceptera nivåskillnad mellan ute och inne.

Tid

Tillstånd för uteserveringar utfärdas vanligtvis för tiden 1 april till 15 oktober men möjlighet finns även att ansöka om andra tider på året. Det är också möjligt att söka för upp till tre år i taget. Efter tillståndstidens slut ska platsen återställas i det skick som den var innan uteserveringen etablerades. Allt som hör till uteserveringen skall plockas bort.

Dekal för uteservering

Dekal för uteservering utfärdad av staden skall fästas väl synlig i restaurangens/caféets fönster.

Handikappanpassning

Med hänsyn till de synskadade ska avgränsningen vara stabil och göras vinkelrätt mot gångriktningen. Längst ner mot marken ska det finnas en bräda eller liknande så att en synskadad kan känna avgränsningen med sin petkäpp. Uteserveringens entré ska vara placerad längst med gångbanan och så bred att en rullstol kan komma in, minst 90 cm. Uppbyggda uteserveringar godkänns i regel ej. Där de i undantagsvis godkänns ska alltid en rullstolsramp ingå i ytan.

Markiser

Placering

Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 3,0 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter. Fällbara markiser får dock placeras över gångbana med ett fritt höjdmått av 2,5 meter och 3 meter över uteservering. Det är inte tillåtet att fälla ut markiser utanför en uteserveringsyta.

Utformning

Tänk på att samordna din markis höjd, utformning och kulör med grannarnas eventuella markiser. Butiker som besväras av sol kan även använda solskyddsgardin eller filtrerande beläggning på glaset i fönstrets övre del.

Fasadskyltning

Skyltar och markiser kräver bygglov. Du ansöker om bygglov hos stadsbyggnadskontoret. Ingen åverkan i form av håltagning för skylt, eller motsvarande, får göras på fasaden utan fastighetsägarens godkännande. Skyltar placeras i första hand vid verksamhetens entré eller ovanför butiksfönster.

Högtalare, marschaller och mattor

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

- **Högtalare** inne i butiken får inte riktas ut mot gatan genom öppna fönster och dörrar.
- **Marschaller** är förbjudna och får ej placeras utanför lokalen/butiken, tillstånd medges ej. Marschaller utgör stor risk för t.ex. synskadade, barn och hundar.
- **Mattor** utanför butikens/lokalens entré är ej tillåtna.

Burvagnar, lastpallar, sopsäckar eller tomemballage

Burvagnar, lastpallar, sopsäckar eller tomemballage får inte ställas på trottoaren, gatan, torget eller parken utanför din butik eller restaurang. Om du inte följer reglerna kan du rapporteras för brott mot ordningslagen 3:1 (Olaga upplag) vilket kan medföra böter. Du kan bli åtalad för grövre brott beroende på omständigheterna. Du kan också få betala bortforsling av olagligt uppställt gods eller materiel, vilket kan medföra stora kostnader.

Byggsäckar

Tillstånd utfärdat av polismyndigheten krävs för att ställa ut byggsäckar, precis som i övrigt för att få använda offentlig plats för eget bruk, om säckarna ställs ut på offentlig plats, det vill säga all plats där allmänheten har tillträde. Enda undantaget är vid lastning och lossning när platsen endast tas i anspråk tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

Ansökan och kostnader

Polisen tar en administrationsavgift på 600 kr per ansökan oavsett om din ansökan blir tillstyrkt eller avstyrkt. Denna måste du betala in innan polisen börjar handlägga ditt ärende. Du betalar på pg. 18 47 74 - 8 eller kontant på tillståndsenhetens expedition på Bergsgatan 48, telefon 08-401 14 38 (114 14).

Stockholms stad tar ut en avgift för nyttjandet av den offentliga platsen. Avgiften tas ut med stöd av avgiftslagen (1957:259) och enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige. För exakta prisuppgifter: www.stockholm.se/upplatelser under rubriken "Vad kostar det?"

Ansökan om tillstånd måste alltid göras om offentlig plats ska nyttjas. Oavsett vilket sätt du väljer att ansöka på, gäller generellt följande:

- Ansökan med fullständiga uppgifter i bör komma in i god tid före uppställning.
- Ju bättre beskrivning du gör - desto snabbare blir handläggningstiden. En bra ritning snabbar på och förenklar handläggningen.
- För det flesta upplåtelse finns en taxa. Med det färdiga polistillståndet följer en bilaga med stadens villkor samt uppgift om vilken avgift som kommer att tas ut.
- En skiss ska bifogas för att åskådliggöra det du söker tillstånd för. En bra och tydlig ritning snabbar på och förenklar handläggningen.

**Det finns fyra sätt att lämna in ansökan:
via Fax, brev, mail eller vid personligt besök:**

Hämta hem ansökningsblanketten på www.polisen.se (Service-Blanketter-Tillstånd ordningslagen)

Ansökan via Fax

- Hämta blankett enligt ovan, tfn eller besök
- Polisens ansökningsavgift 600:- SEK betalas in på pg 1847 74 - 8
- Ansökan + kvitto på gjord inbetalning faxas till Polisen på faxnummer: 08 - 653 32 15

Ansökan via mail (fungerar än så länge endast om du innehar en scanner)

- Fyll i blanketten på polisens hemsida, adress se ovan
- Printa ut sidan och skriv under.
- Polisens ansökningsavgift 600:- SEK betalas in på PG 1847 74 - 8.
- Scanna in den underskrivna ansökan samt kvitto på inbetalningen och maila till polismyndigheten@stockholm.polisen.se.

Ansökan per post

- Hämta blankett enligt ovan, eller via kontakt med Polisens tillståndssektion på telefonnummer 08 - 401 14 38
- Polisens ansökningsavgift 600:- SEK betalas in på pg 1847 74 - 8
- Ansökan + kvitto på gjord inbetalning skickas till:

City Polismästardistrikt,
Tillståndssektionen,
106 75 Stockholm

Ansökan och betalning vid personligt besök

På besöksadressen, Bergsgatan 48 - samma lokal som passmyndigheten - kan du göra ansökan och betala avgiften direkt över disk. Närmaste T-bana är Rådhuset (70 m).

Länkar

Upplåtelse

www.stockholm.se/upplatelse

Varuskyltning

Allmän information om varuskyltning
www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Varuskyltning"

Överdagenskylt

Allmän information om överdagenskylt:
www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Överdagenskylt"

Se konstruktionsskiss:

www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Överdagenskylt", klicka på ordet "Konstruktionsritningar" längst ner på sidan.

Uteserveringar

Allmän information om uteserveringar:

www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Uteservering"

Riktlinjer för placering och utformning av uteserveringar:

www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Uteservering", klicka på rubriken "Läs dokumentet: Riktlinjer för placering och utformning av uteserveringar med läsanvisningar"

Byggsäckar

Allmän information om byggsäckar:

www.stockholm.se/upplatelse under rubriken "Byggsäckar"

Fasadskyltning

Tillstånd kan du söka på:

<http://formhotel.accessia.se/stockholm/Default.aspx> Välj ansökningsblankett under bygga och bo sedan Bygglov/Rivningslov/Marklov eller ansökan om Skylt/ljusanordning

Allmän information om råd och riktlinjer från Stockholms stadsbyggnadsnämnd angående vad gäller i Stockholm, skylttypers lämplighet, bygglov m.m. Här hittar du även ansökningsblanketter:

<http://www.stockholm.se/Extern/Templates/Page.aspx?id=116937>

I din hand har du fått en broschyr som ger dig råd, tips och hjälp utifrån riktlinjerna för upplåtelser i Stockholms gatumiljö.

Broschyren är tänkt som ett hjälpmedel för dig som butiks-, café- eller restaurangägare och ska underlätta för dig när du söker polistillstånd till exempel varuskyltning, uteserveringar och reklamskyltar. Med rätt utformning på det som upptar gatumark kan du som aktör i hjälpa till med att göra Stockholm tillgängligt för alla.

Vi delar alla på stadsmiljön. Besökaren, turisterna, den boende och de som arbetar i city, har alla glädje av en attraktiv stadsmiljö. Du som aktör kan bidra till att Stockholms citys stadsmiljö blir en attraktion i världsklass.

www.cityisamverkan.se

© CITY I SAMVERKAN
STOCKHOLM AB 2010

ILLUSTRATION: LARSDOTTIR
LAYOUT: TOBIAS MARJO / NEUBAU
PROJEKTLEDNING: CHARLOTTE AGOCS / 0709-85 09 28
CITYPOLISEN KLARA: 08-401 14 43
TRAFIKKONTORETS: 08 - 508 272 00

CISSIC 2010:1